

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ปัญหาของการวิจัย	4
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
	ความสำคัญของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	ขอบเขตด้านระเบียบวิธีการวิจัย	8
	กรอบแนวคิดของการวิจัย	8
	นิยามศัพท์เฉพาะ	10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
	แนวคิดโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	15
	การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน	30
	การพัฒนาบุคลากร	45
	การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	53
	บริบทของโรงเรียนบ้านเชียงเซา	73
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	78
	งานวิจัยในประเทศ	78
	งานวิจัยต่างประเทศ	89
3	วิธีการดำเนินการวิจัย	91
	กลุ่มเป้าหมาย	91
	ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	93
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	107
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	113

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	114
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	115
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	117
ผลการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1	117
ผลการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2	184
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	199
ความมุ่งหมายของการวิจัย	199
วิธีดำเนินการวิจัย	199
สรุปผลการวิจัย	201
อภิปรายผลการวิจัย	206
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	217
บรรณานุกรม	219
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	229
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือการวิจัย	231
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม	232
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย	233
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางพัฒนา	234

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ข	235
แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ พร้อมแบบประเมิน เครื่องมือและสรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง	238
แบบสัมภาษณ์สภาพ และปัญหาการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ พร้อมแบบประเมินเครื่องมือและสรุปผล การพิจารณาความสอดคล้อง	243
แบบสังเกต การเข้าร่วมประชุมปฏิบัติการ พร้อมแบบประเมินเครื่องมือ และสรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง	252
แบบสอบถามความพึงพอใจในการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ พร้อมแบบประเมินเครื่องมือและสรุปผล การพิจารณาความสอดคล้อง	268
แบบสอบถามความพึงพอใจในการประชุมเชิงปฏิบัติการ พร้อมแบบ ประเมินเครื่องมือและสรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง	269
แบบสอบถามการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริม สุขภาพ พร้อมแบบประเมินเครื่องมือและสรุปผลการพิจารณา ความสอดคล้อง	275
แบบนิเทศภายใน เพื่อติดตามการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ พร้อมแบบประเมินเครื่องมือและสรุปผล การพิจารณาความสอดคล้อง	304
การประเมินความพึงพอใจในการพัฒนางานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ พร้อม แบบประเมินเครื่องมือและสรุปผลการพิจารณาความสอดคล้อง	310
ภาคผนวก ค	317
รายนามผู้เชี่ยวชาญทดสอบคุณภาพเครื่องมือ	319

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ง	321
โครงการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริม สุขภาพ	323
โครงการศึกษาดูงาน	326
ภาคผนวก จ	331
บริบทของโรงเรียนบ้านค้อ	333
ภาคผนวก ฉ	339
ภาพประกอบ	341
ภาคผนวก ช	349
ผลการเปรียบเทียบการประเมินความพึงพอใจต่อการพัฒนางานโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพ วงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 โดยครู	351
ผลการเปรียบเทียบการประเมินความพึงพอใจต่อการพัฒนางานโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพ วงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 โดยนักเรียน	353
ประวัติย่อของผู้วิจัย	355

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นที่เปิดสอน	74
2	รายละเอียดข้อมูลบุคลากรโรงเรียนบ้านเชียงเซา	75
3	รายชื่อคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านเชียงเซา	76
4	แผนปฏิบัติการ (Action Plan) การพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	96
5	กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาศักยภาพครูในการ ดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนบ้านเชียงเซา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2	137
6	การนิเทศภายใน	143
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเข้าร่วมประชุม การพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	148
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรม 4 กิจกรรมหลัก	154
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมที่ 1 การสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ กิจกรรมย่อยที่ 1 นโยบายส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน	155
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมที่ 2 การสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อ สุขภาพ กิจกรรมย่อยที่ 1 การบริหารจัดการในโรงเรียน	156

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมที่ 2 การสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพ กิจกรรมย่อยที่ 2 โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน 157
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมที่ 2 การสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพ กิจกรรมย่อยที่ 3 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ 158
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมที่ 2 การสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพ กิจกรรมย่อยที่ 4 บริการอนามัยโรงเรียน 159
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมที่ 2 การสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพ กิจกรรมย่อยที่ 5 สุขศึกษาในโรงเรียน 160
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมที่ 2 การสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพ กิจกรรมย่อยที่ 6 โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย 161
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมที่ 2 การสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพ กิจกรรมย่อยที่ 7 การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ 162

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมที่ 3 การเสริมสร้างความเข้มแข็งบทบาทของชุมชน กิจกรรมย่อยที่ 1 การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม	163
18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมที่ 4 การพัฒนาทักษะบุคคล กิจกรรมย่อยที่ 1 การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน	164
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจในการศึกษาดูงาน การพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	167
20	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจในการประชุม เชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพ	169
21	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบนิเทศภายใน การพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	170
22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจ ต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ก่อนการ ดำเนินการพัฒนา โดยครู	172
23	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจ ต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ หลังการ ดำเนินการพัฒนา โดยครู	173
24	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมิน ความพึงพอใจต่อการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพ ก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนา โดยครู	175

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
25	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจ ต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ก่อนการดำเนินการพัฒนาโดยนักเรียน	178
26	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจ ต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ หลังการดำเนินการพัฒนา โดยนักเรียน	180
27	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมิน ความพึงพอใจ ต่อการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพ ก่อนและหลังการดำเนินการพัฒนา โดยนักเรียน	182
28	แนวทางการขยายกรอบระยะเวลาการพัฒนาศักยภาพครูในการ ดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนบ้านเชียงเซา ในวงรอบที่ 2	185
29	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจ ต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ดำเนินการ ประเมินโดยครู วงรอบที่ 2	190
30	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจ ต่อการพัฒนา ศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ดำเนินการ ประเมินโดยนักเรียน วงรอบที่ 2	192
31	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมิน ความพึงพอใจต่อการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพ วงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 โดยครู	193
32	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการประเมิน ความพึงพอใจต่อการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพ วงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 โดยนักเรียน	196

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	9
2 แบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ	56
3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	93
4 การศึกษาดูงานโรงเรียนบ้านค้อ	341
5 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเชียงเซา	342
6 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านค้อ	342
7 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครู	343
8 การประชุมวางแผนเพื่อพัฒนางานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	344
9 การประชุมเชิงปฏิบัติการโดยวิทยากร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	345
10 การดำเนินการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน	346
11 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ	346
12 การจัดให้มีน้ำดื่ม น้ำใช้เพียงพอ	347
13 การจัดกิจกรรมการออกกำลังกายสำหรับนักเรียน	347